

VINDAFJORD KOMMUNE

Sentraladministrasjonen

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.

0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
02 / 2351 - 165	
DATO - 4 APR. 2003	
AN 501	EKSP.
Vassdrags	

Dykkar ref:

Vår ref:
02/00997-3

Sakshandsamar:
Magne Inge Vårvik

Arkivkode:
S01

Dato:
03.04.03

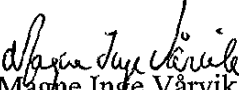
Energiforsyning - Endring i industrikonsesjonslova og vassdragsreguleringslova om heimfall - Uttale frå Vindafjord kommune

Det vert vist til ovannemnde sak utsendt til høyring.

Vindafjord formannskap handsama saka i møte 01.04.03, sak 013/03, og gav uttale i saka.

Særutskrift av formannskapet sin uttale fylgjer vedlagt.

Med helsing

Magne Inge Vårvik
kontorsjef

Vedlegg.

Kopi: Kommunenes Sentralforbund
Haugaland Kraft AS

Vindafjord kommune

Arkiv: S01
Saksmappe: 02/00997-2
Sakshandsamar: Magne Inge Vårvik

Utvalssaksnr	Styre/Utval	Møtedato
013/03	Formannskapet	01.04.03

Energiforsyning - Endring i industrikonsesjonslova og vassdragsreguleringslova om heimfall - Høring

Vedlegg som skal følgje protokollen:

Notat frå Haugaland Kraft datert 28.01.03. Emne: "Høringssak om heimfall mv."

Bakgrunn:

Haugaland Kraft AS opplyste i skriv 11.10.02 at det frå politisk hald er varsla at det vil verta foreslått endringar i industrikonsesjonslova om heimfall av kraftanlegg, og at Olje- og energidepartementet (OED) arbeidar med forslag til lovendring på området. Det heiter m.a. i skrivet at i dag har offentleg eigde selskap som Haugaland Kraft AS og Sunnhordland Kraftlag AS konsesjonar for sine anlegg på uavgrensa tid. Det er nå aktuelt å vedta lovendringar som fører til heimfall også for offentleg eigde selskap, dvs. at alle kraftanlegg skal heimfalle til staten etter ei nærare fastsett tid. Andre løysingar som oppheving av heimfallsinstituttet for alle aktørar og tidsavgrensa konsesjonar vert også diskutert. Haugaland Kraft AS seier også i skrivet at ei lovendring som medfører ei generell innføring av heimfall også for offentlege eigde selskap, kan ha store økonomiske konsekvensar for deira selskap og eigarane. Kommunane sine verdiar kan verta monaleg reduserte som fylgje av at ei slik endringa vert vedtatt.

Skrivet frå Haugaland Kraft AS vart referert i Vindafjord formannskap i møte 12.11.02.

Olje- og energidepartementet (OED) har skriv 29.11.02 sendt ut forslag til endring i industrikonsesjonslova og vassdragsreguleringslova om heimfall på høring. Høyringsfristen var sett til 28.02.03.

Kommunenes Sentralforbund (KS) gir pr. e-post 27.01.03 melding om at OED har forlenga høyringsfristen til 31.03.03. KS opplyser i skrivet at fleire av KS- og KS Bedrift sine medlemmer har gitt klart uttrykk for at høyringsdokumentet i seg sjølv er for mangelfullt til at dei vil kunna gi eit skikkeleg svar i ei så viktig og omfattande sak. Dei vil difor krevja at det vert sett ned eit lovutval som foretar ei skikkeleg utgreiing av alle sider av saka.

Vurdering:

Rådmannen viser til notatet frå Haugaland Kraft og seier seg samd i dei vurderingar/kommentarar som kjem fram der. Rådmannen har særskilt merka seg at dersom den foreslåtte lovendring vert vedtatt, kan dette skje utan at det oppstår plikt til å yta erstatning til kommunar og offentlege selskap. Rådmannen meiner Vindafjord kommune bør gi uttale slik Haugaland Kraft "foreslår".

Rådmannen tilrår:

Vindafjord formannskap kan ikkje støtta forslaget til lovendring. Formannskapet meiner det ikkje er rett å ta stilling i saka basert på føreliggjande utgreiing. Alternativ og konsekvensar må utgreiast nærare før ei lovendring vert vedtatt. Dette bør skje ved at eit breitt samansett utval med representantar frå berørte partar får i oppdrag å føreta ei grundigare utgreiing av alternativ og konsekvensar. Deretter må utvalet sitt arbeid og forslag sendast ut på høyring før det vert gjort vedtak om lovendring.

I den grad ei lovendring fører til økonomisk tap for dagens eigarar, må det vera ein føresetnad at det vert betalt erstatning for slikt tap.

Formannskapet vedtar samrøystes - 01.04.03:

Rådmannen si tilråding.

Melding sendt 03.04.03 til:

- Olje- og energidepartementet
- Kommunenes Sentralforbund
- Haugaland Kraft AS

NOTAT

EMNE: HØRINGSSAK OM HJEMFALL MV.
TIL: RÅDMENN I HK's EIERKOMMUNER
FRA: HAUGALAND KRAFT
Dato: 28.01.03

Som tidligere avtalt har vi utarbeidet et notat vedrørende OED's forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven.

Sammendrag

Saken gjelder myndighetenes pågående arbeid med endring av reglene for hjemfall og varighet av konsesjoner for vannkraftanlegg. I denne sammenheng la Olje- og energidepartementet (OED) 29.11.02 fram et høringsutkast med forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven. Høringsfristen er 28.02.03. Når høringsfristen er utløpt, har OED til hensikt å utarbeide en proposisjon som det tas sikte på å fremme for Stortinget i vårsesjonen. Det er ikke uttalt noe spesifikt om tidspunkt for ikrafttredelse for ny lovgivning, men tidsplanen tyder på at disse tidligst kan gjelde fra 01.01.04.

Høringsutkastet er blant annet lagt ut på OEDs internettsider, se [http://www.dep.no/.....](http://www.dep.no/)

Hovedinnholdet i det nitti siders lange høringsutkastet er at det foreslås å innføre lovendringer som innebærer en konsesjonstid på 75 år og hjemfall ved konsesjonstidens utløp for vannkraftanlegg som eies av statsforetak, kommuner, fylkeskommuner og selskaper med minst 2/3 offentlig eierskap. Dette betyr at alle offentlig eide vannfall og kraftanlegg hjemfaller vederlagsfritt til staten om 75 år regnet fra lovendringens ikrafttreden. Kommuner, offentlige selskaper mv. har i dag konsesjoner på ubegrenset tid uten hjemfall til staten.

Departementet mener at den foreslåtte lovendring kan gjennomføres uten at det oppstår en plikt til å yte erstatning etter Grunnloven til de berørte statsforetak, fylkeskommuner, kommuner og offentlige selskaper.

For Haugaland Kraft betyr dette at egne kraftanlegg og kraftanlegg tilhørende SKL etter den nye konsesjonstidens utløp tilfaller staten vederlagsfritt. Gjennom egne anlegg og indirekte eierskap har HK kraftanlegg med en midlere årlig produksjonskapasitet på ca. 900 GWh. Dagens omsetningsverdi for en slik produksjon antas å representere en verdi på over 1,5 milliarder kr. At anleggene først skal overføres til staten om 75 år, reduserer selvsagt verdien som overføres til staten. Det er her likevel tale om betydelige verdier.

Dette er en viktig sak for HK og selskapets eiere. Det kan her være tale om store økonomiske interesser for kommunene. HK og kommunene bør derfor gi uttalelse til høringen.

Gjeldende lovgivning

For å erverve og drive vannkraftproduksjon over en minste størrelse, er det nødvendig med offentlige konsesjoner. Vår konsesjonslovgivning skriver seg fra tidlig i forrige århundre. De mest sentrale lover i denne sammenheng er industrikonsesjonsloven av 14.des. 1917 og vassdragsreguleringsloven av 14.des. 1917. Det er opp gjennom årene gjort en rekke sentrale endringer i disse lovene. Ved flere anledninger har hjemfallsretten vært gjenstand for diskusjon.

Både industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven har i dag bestemmelser om at konsesjon kan gis på henholdsvis begrenset eller ubegrenset tid.

Industrikonsesjonsloven bestemmer at private kan få konsesjon for erverv av eiendomsretten til vannfall. Slik ervervskonsesjon kan gis for en tid begrenset til inntil 60 år fra konsesjonen meddeles. Ved utløp konsesjonstiden overtar staten full eiendomsrett til anleggene uten å betale vederlag;

likevel skal en del av verdien av det hjemfalte anlegg tildeles vannkraftkommunene. Dette er den såkalte hjemfallsretten.

For statsforetak, kommuner og offentlige selskaper gjelder spesielle regler når det gjelder ervervs-konsesjon. Disse kan gis konsesjon på ubegrenset tid, og det følger av forarbeidene at dette skal være hovedregelen.

En har tilsvarende og parallelle bestemmelser om tidsbegrenset/ubegrenset tid for konsesjoner og hjemfall i vassdragsreguleringsloven. Konsesjonsvilkårene har også blitt praktisert slik at det bare er private som er blitt underlagt tidsbegrensede konsesjoner med vilkår om hjemfall

Alle HKs konsesjoner og SKLs konsesjoner er gitt på ubegrenset tid uten hjemfall.

Bakgrunn / begrunnelse for forslaget

Regjeringen besluttet høsten 2001 at det skulle nedsettes en interdepartemental arbeidsgruppe som skulle vurdere hjemfallsordningen i forhold til virkninger på ressursbruken og konkurransen i kraftsektoren, langsiktig nasjonal handlefrihet og hensynet til offentlige inntekter. Formålet var å gi grunnlag for å vurdere konsekvenser av å harmonisere konsesjonsreglene mellom offentlige og private aktører, og gi beslutningsgrunnlag med hensyn til hvordan en eventuell harmonisering bør gjennomføres.

Selv om OED anfører at dette spørsmålet faller utenfor EØS-avtalen, må en kunne hevde at det er forhold til denne som har initiert forslaget til lovendring. 27. juni 2001 anførte EFTA Surveillance Authority (ESA) at gjeldende konsesjonsregelverk som åpner for meddelelse av tidsubegrensede konsesjoner til offentlige aktører mens øvrige aktører kun kan meddeles konsesjoner på begrenset tid med hjemfall, er i strid med EØS-avtalens artikkel 31 om etableringsrett og artikkel 40 om den frie kapitalbevegelse.

Norge besvarte åpningsbrevet ved brev av 28. november 2001, hvor det ble anført at konsesjonsbestemmelsene gjelder forvaltning av naturressurser og at dette faller utenfor EØS-avtalens virkeområde. I brev av 19. april 2002 til ESA meddelte Norge at det var iverksatt et lovendringsarbeid for å sikre likebehandling av aktørene ved å videreføre hjemfallsinstituttet i en eiernøytral form.

Departementets hovedbegrunnelse for lovforslaget er :

- Det er helt avgjørende at norske myndigheter har virkemidler som gir den nødvendige styring og kontroll med en så viktig ressurs som vannkraften. I denne sammenheng er hjemfall viktig. Et eierskapsnøytralt hjemfallsinstitutt vil styrke myndighetenes langsiktige handlingsrom med hensyn til ressursforvaltning, eierskap og offentlige inntekter.
- Lovendringen vil legge til rette for å utvikle et effektivt marked for eierskap til vannfall og kraftverk, noe som kan bidra til økt effektivitet og verdiskapning i kraftsektoren.
- Likebehandling av private og offentlige aktører legger til rette for en mer effektiv organisering av bransjen, og åpner for nye eiere som kan tilføre den norske kraftnæringen ny kapital og kompetanse.
- Det er et generelt akseptert samfunnsøkonomisk mål å inndra grunnrenten til det offentlige. Hjemfall er også et virkemiddel for grunnrenteinndragning. Hjemfall av vannfall med kraftverk vil føre til at netto driftsinntekter etter hjemfallet tilfaller staten.

I oppsummeringen skriver OED :

"Innføring av vilkår om tidsbegrensning regnet fra lovendringstidspunktet og hjemfall for kraftanlegg ved utløpet av konsesjonsperioden er den løsningen som både ivaretar hensynet til langsiktig styring og kontroll av ressursene og et effektivt marked.

Hjemfallsinstituttet tilfører langsiktig nasjonal handlefrihet i ressursforvaltningen. Etter at hjemfall har funnet sted, kan staten på fritt grunnlag fatte beslutning om eksempelvis nedleggelse av kraftproduksjon eller videre drift på nye eller uendrede vilkår. Hjemfall gir også staten anledning til å fatte beslutninger om det framtidige eierskapet til vannfall og reguleringsanlegg. Et eiernøytralt hjemfallsinstitutt øker myndighetenes muligheter for styring og kontroll over viktige naturressurser. Hjemfall av det meste av norsk vannkraftproduksjon gir staten det nødvendige grunnlaget for å fatte avgjørelser som i størst mulig grad er basert på helhetlige og samfunnsmessige vurderinger. Innføring av et eierskapsnøytralt hjemfallsinstitutt må også antas å ivareta ESAs krav om likebehandling av de ulike aktører i kraftbransjen."

Hovedtrekk i lovforslaget

OEDs forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven omfatter blant annet bestemmelser om tidsbegrensning av konsesjoner og hjemfall, forkjøpsrett og fortrinnsrett for henholdsvis stat, fylkeskommune og kommune.

Forslag til lovendringer omfatter bl.a. :

- Konsesjoner som er meddelt på ubegrenset tid, omgjøres til tidsbegrenset konsesjon med konsesjonstid på 75 år fra lovendringstidspunktet og med vilkår om hjemfall ved utløpet av konsesjonstiden. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller vannfall og kraftlag staten uten vederlag.
- Videre oppheves adgangen til å meddele de såkalte offentlige konsesjonærer konsesjon på ubegrenset tid.
- Private opprettholder tidligere gitte konsesjoner uendret (60 år fra konsesjonstidspunkt).
- Det foreslås i utgangspunkt ikke endringer i vertskommunenes krav om inntil 1/3 av vannkraftanleggene eller verdien av disse ved hjemfall.
- Bestemmelse om statens - subsidiært fylkeskommunens og kommunens forkjøpsrett oppheves.
- Det innføres hjemmel for sanksjoner ovenfor konsesjonærer om vedlikehold for å sikre at anleggene vil være fullt ut i driftsmessig stand ved utløp av konsesjonstiden.
- Konsesjonsgrense i industrikonsesjonsloven økes fra 1000 til 4000 naturhøestekrefter; dvs. ca. 5 MW.

Som nevnt er det punktet om omgjøring av stedsevarende konsesjoner til tidsbegrensede konsesjoner med hjemfall, som er det sentrale og essensen i endingsforslaget.

Alternativer til lovendringsforslaget

I høringsnotatet er presentert noen alternative modeller til lovforslaget. De omtalte modeller kan prinsipielt deles i følgende hovedkategorier :

- Tidsubegrensede konsesjoner til alle – hjemfallsordningen fjernes.
- Tidsbegrensede konsesjoner for alle – hjemfallsordningen opprettholdes.
- Mellomløsninger, bl.a. transaksjonsalternativet.

I det følgende redegjøres kort for de alternative regimer som er presentert.

Avvikling av hjemfallsinstituttet

Hjemfallsinstituttet avvikles og alle konsesjonærer gis evigvarende konsesjoner. Beskatnings- og reguleringsvirkemidler må ivareta fellesskapets interesser. Hjemfall står politisk sterkt, og lite trolig politisk flertall for fullstendig avvikling av hjemfallsordning.

Avvikling av hjemfallsinstituttet – tidsbegrensede konsesjoner

Modellen innebærer at hjemfallsinstituttet oppheves samtidig med at alle offentlige aktører får tidsbegrensede konsesjoner, men uten hjemfall. Ved utløpet av konsesjonsperioden har myndighetene mulighet til å vurdere utnyttelsen av vassdragene gjennom å revidere vilkårene i ny konsesjon, eventuelt ved å ikke gi ny konsesjon. Iflg. OED vil en slik løsning ikke gi samme klarhet i rettigheter og plikter mellom staten og konsesjonæren.

□ *Eierskapsnøytralt hjemfall – tidspunkt utløses ved transaksjon*

OED har i tillegg foretatt en noe grundigere vurdering av et alternativ som innebærer at vilkår om tidsbegrensede konsesjoner og hjemfall først innføres i forbindelse med erverv av konsesjonspliktige vannfall eller transaksjoner av andeler i selskap som innehar slike vannfall. Argumentet for en slik transaksjonsavhengig implementering vil være at den virker mindre inngripende i forhold til nåværende eiere av offentlige selskap. Løsningen kan innebære en konservering av eierskapet. Modellen kan også iflg. OED være noe usikker i forhold til EØS-avtalen dersom reglene om tidsbegrensede konsesjoner og hjemfall omfattes av denne avtalen.

□ *Eierskapsnøytralt ressurshjemfall*

Departementet har også vurdert et alternativ hvor det gis tidsbegrensede konsesjoner med hjemfallsvilkår som kun omfatter selve vannfallet, og ikke de tilhørende kraftanleggene. Den viktigste innvendingen mot et slikt regime er den nære koblingen mellom vannfall og kraftanlegg. Det kan også svekke statens muligheter til å få hånd om grunnrenteinntekt. Sammenlignet med lovendringsforslaget, vil ressurshjemfall være lovteknisk mer komplisert.

□ *Ressurshjemfall til kommunene*

Denne modellen tilsvarer alternativet for ressurshjemfall med den forskjell at det er kommunene som får eierskapet isteden for staten. Disse vil igjen kunne leie vannfallene ut til kraftprodusenter i kortere eller lengre perioder. På samme måte som ved ressurshjemfall innebærer dette at eierskapet til vannfall og anlegg skiller, jfr. omtale ovenfor. I tillegg vil en slik løsning reise andre problemstillinger.

□ *Hjemfallsopsjon*

Endelig har departementet omtalt et regime med såkalt hjemfallsopsjon. Dette innebærer at det i konsesjonene eller på annet vis inntas en rett for staten til senere å kunne innføre hjemfall. Blant annet hensynet til forutsigbare rammevilkår tilsier at det bør være et langt tidsrom mellom når hjemfallsopsjonen eventuelt utøves og når hjemfallet finner sted, for eksempel 60 år.

De omtalte alternativene / modellene vil i ulik grad ha konsekvenser på forhold som like rammevilkår for kjøper og selger, omfang av inngripping overfor dagens eiere, EØS-regler m.v.

Erstatningsspørsmålet

I høringsnotatet er erstatningsspørsmålet vurdert opp mot Grunnlovens §§ 97 og 105 om forbud mot å gi lover tilbakevirkende kraft og krav om at det skal betales full erstatning ved eiendomsavståelse. OED fastslår at disse bestemmelsene ikke er til hinder for å vedta en lovendring om hjemfall. Spørsmålet er kun om hvorvidt det skal ytes erstatning for eventuelle økonomiske tap lovendringen medfører.

Departementet drøfter saken fra forskjellige sider. En innrømmer at det her kan være tale om økonomisk tap. En konkluderer imidlertid med at privatrettslige selskaper som er eid av kommuner og fylker, ikke har Grunnlovsværn når det gjelder erstatning :

"Etter en samlet vurdering har departementet kommet til at den foreslåtte lovendring kan gjennomføres uten at det oppstår en plikt til å yte erstatning etter Grunnloven til de berørte statsforetak, fylkeskommuner, kommuner og offentlige selskap".

I et internt notat fra lovavdelingen i Justisdepartementet om saken oppsummeres imidlertid bl.a.:

"Det er usikkert om Grunnloven § 105 tillater innføring av hjemfallsrett til fallrettigheter overfor kommunene uten at det betales erstatning. Skal et slikt inngrep tillates erstatningsfritt, må det langt på vei begrunnes med at kommunene ikke er vernet av Grunnloven § 105 i et tilfelle som det foreliggende."

Andre foreløpige uttalelser

Nedenfor er gjengitt utdrag av reaksjoner / uttalelser fra KS, EBL og LVK.

KS:

"KS Bedrift ser at det er vanskelig å unngå ESAs krav og at endringer derfor er tvingende selv om OED velger å begrunne de på andre måter.

KS' sentralstyre fattet 17.juni 2002 prinsippvedtak om å gå inn for en videre føring av hjemfallsinstituttet. KS er derfor tilfreds med at OED ikke foreslår opphevelse av hjemfallsinstituttet. Derimot er KS sterkt uenig i OEDs utforming av nye regler om hjemfall.

OEDs forslag vil for mange oppfattes som et salgspress i det vannfallene med anlegg vil falle i verdi jo nærmere en kommer hjemfall.

KS fremmet derfor i møte med OED den 28.juni 2002 et eget alternativ. Alternativet ble den gang omtalt som transaksjonsalternativet."

EBL:

"- Statlig kraftverkrøveri .

- Olje- og energiministerens forslag om at staten skal overta alle kommunalt eide vannkraftverk etter 75 år, reverserer utviklingen i næringen og er røveri av kommuner og fylkers verdier.

Statlig overtakelse uten kompensasjon etter Grunnloven av alle kommunale og fylkeskommunale kraftverk etter 75 år vil bety at:

- Verdien av kraftverkene reduseres med flere milliarder, slik at kommuner som ønsker å selge sine kraftverk vil få verditap.
- Eierne blir mindre motivert til å vedlikeholde og investere i kraftverkene.
- Eierne blir mindre motivert til å spille en aktiv rolle i regional næringsutvikling."

LVK:

"Det er hevet over tvil at dette lovgivningsarbeidet omfatter spørsmål av vital betydning for Norges fremtidige råderett over en av våre viktigste naturressurser – vassdragene.

Landsstyret minner om at dagens konsesjonssystem har en snart hundreårig historie og at dagens konsesjonsregime blant annet med hjemfallsinstituttet ble skapt av Stortinget etter den mest omfattende politiske debatt som har funnet sted i moderne norsk historie. Debatten fyller henimot 1000 sider i Stortingstidende.

Lovforslaget er et resultat av et internt departemental behandling, med høringsfrist på 3 mnd. Stortinget må nedsette et lovutvalg som får i oppdrag å fremme forslag til egnede virkemidler for å hegne om den nasjonale vannkraftformuen, slik våre fremsynte politikere ved forrige århundreskiftet maktet."

Vurdering / kommentarer

Dette er en omfattende og viktig sak Det er her uten tvil tale om store og viktige interesser. Det er også som departementet uttaler, avgjørende at norske myndigheter har virkemidler som gir tilfredstillende styring og kontroll med de store vannkraftressursene. Det kan heller ikke bestrides at foreliggende forslag i et langsiktig perspektiv gir staten total kontroll når det gjelder eierskap og inntekter.

Vi skal ikke her ta mål av oss å gi noen uttømmende vurdering av lovforslaget, men skal peke på noen faktorer / konsekvenser.

Fra en eiers side er det viktig å være klar over at forslaget både innebærer en skjerpelse og en lemping i forhold til dagens regler. For en eier som vil fortsette å eie og drive sine anlegg, kan forslaget oppfattes som en konfiskering. Vedtak av lovendringen med de premisser som er lagt til

grunn, innebærer en overføring av verdier fra kommuner til stat. Dersom eier ønsker å selge sine anlegg, kan situasjonen være annerledes. Ved salg fra offentlige eiere til private aktører, vil hjemfall etter dagens regler i utgangspunkt regnes fra opprinnelig konsesjonstidspunkt. Forslaget om eiernøytralt hjemfall om 75 år etter lovendringen, medfører at kommunene får et betydelig større marked å selge til.

For Haugaland Kraft betyr dette at egne kraftanlegg og kraftanlegg tilhørende SKL etter den nye konsesjonstidens utløp tilfaller staten vederlagsfritt. Gjennom egne anlegg og indirekte eierskap har HK kraftanlegg med en midlere årlig produksjonskapasitet på ca. 900 GWh. Dagens omsetningsverdi for en slik produksjon antas å representere en verdi på over 1,5 milliarder kr. At anleggene først skal overføres til staten om 75 år, reduserer selvsagt verdien som overføres til staten. En har beregnet at en hjemfallsordning som foreslått, vil utgjøre et verditap på 3-4%. En kan imidlertid reise spørsmål om hvorvidt tradisjonelle nåverdberegninger gir et fullstendig korrekt bilde i denne sammenheng.

Haugaland Kraft har rettigheter i Ulla Førre anleggene etter avtale med fylkeskommunen. Det antas at også må bli berørt; dette uten at slik uttaksrett som følge av medeieendomsinstituttet er spesielt behandlet i høringsnotatet.

Som nevnt mener OED at den foreslåtte lovendringen kan skje uten at det oppstår plikt til å yte erotstanning til kommuner og offentlige selskaper. Dette bestrides imidlertid fra flere juridiske miljøer.

Det er som kjent en rekke generelle problemstillinger knyttet til hjemfall. Interessen for vedlikehold og investeringer vil avta når en nærmer seg hjemfallstidspunkt. OED erkjenner da også i notatet at reduserte investeringsintensiver er en relevant problemstilling forårsaket av hjemfallsrett.

Forslaget innebærer i utgangspunkt at det vesentlige av norsk kraftproduksjon tilfaller staten ved utløp av konsesjonstiden. Etter at rettigheter og anlegg er hjemfalt til staten, kan en tenke seg ulike scenarier. Staten kan velge å utnytte anleggene til kraftproduksjon i egen regi, gjøre avtale med tidligere eier for ny periode, tildele rettighetene til en annen aktør eller bringe kraftproduksjonen til opphør. Disse spørsmålene er ikke diskutert.

Vedtast forslaget, vil det som nevnt føre til at en får inn flere potensielle kjøpere ved en transaksjon. På grunn av store kapitalkostnader er det grunn til å tro at det i hovedsak vil være tale om utenlandske interesser. Det har vært tatt til orde for at en utredning også i større grad burde se på mulighetene for å legge til rette for at norske eierinteresser eventuelt kan investere i bransjen.

I høringsnotatet har en kort drøftet "alternative regimer." Foruten departementets forslag og det såkalte transaksjonsalternativet, er dette gjort svært kortfattet og overfladisk.

#

Mulig uttalelse til høringen :

" OEDs forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven som bl.a. omfatter tidsbegrensning av konsesjoner og hjemfall, er diskutert.

Dette er en svært omfattende og viktig sak så vel nasjonalt som for dagens eiere av kraftanlegg.

Kommunen kan ikke støtte forslaget til lovendring. En mener at det ikke er riktig å ta stilling i saken basert på foreliggende utredning. Alternativer og konsekvenser må utredes nærmere før en lovendring vedtas. Dette bør skje ved at et bredt sammensatt utvalg med representanter fra berørte parter får i oppdrag å foreta en grundigere utredning av alternativer og konsekvenser. Deretter må utvalgets arbeid og anbefaling sendes ut på høring før det gjøres vedtak om lovendring.

I den grad en lovendring medfører økonomisk tap for dagens eiere, forutsetter en at det betales erstatning for slikt tap."

#

28.01.03 Svein Bua